ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 84.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 29-го Октября. — 1846 — Wilno WTOREK, 29-go Października

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 23-го Октября.

Высочайшими Указами, данными Правительствующему Сенату 6-го Сентября, Всемилостивѣйше пожалованы въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники, Статскіе Совѣтники: Предсѣдатели Казенныхъ Палатъ: Минской *Режелинскій*, Владимірской *Пожвиснев* и Курской *Телешовъ*, и Чиновникъ Особыхъ Порученій Министерства Государственныхъ Имуществъ *Костіевскій*.

— Г. Товарищъ Министра Народнаго Просвѣщенія, въ слѣдствіе переданной ему выписки изъ журналовъ Комитета Гг. Министровъ 10-го и 24-го минувш го Сентября, сообщилъ Министерству Юстиціи, что Государь Императоръ по Положенію Комитета Высочайше повелѣть соизволилъ: избраннаго Дворянствомъ Ковенской Губерніи на трехлѣтіе кандидатомъ въ должно ть Почетнаго Попечителя Ковенской Губернской Гимназіи, Коллежскаго Совѣтника, Двора Его Императорскаго Величества Камергера Графа *Огинскаго*, утвердить въ этой должности.

—

Государственный Совѣтъ въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ внесенное по разногласію изъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената дѣло о томъ, какъ поступать въ тѣхъ случаяхъ, когда, при продажѣ съ аукціона движимыхъ имуществъ, предложенныя покупателями цѣны будутъ ниже оцѣнки, Маніемъ, Высочайше утвержденнымъ, положилъ: въ измѣненіе и дополненіе подлежащихъ статей Свода Законовъ постановить: 1) Оцѣнка движимыхъ имуществъ для продажи оныхъ съ публичнаго торга въ городахъ, производится не чрезъ избираемыхъ отъ городскихъ обществъ постоянныхъ присяжныхъ цѣновщиковъ, но чрезъ особо отряжаемыхъ для сего каждый разъ людей (экспертовъ), имѣющихъ свѣдѣнія о достоинствѣ продаваемыхъ имуществъ или по торговлѣ, или по упражненію въ художествахъ и ремеслахъ, или же по занятіямъ службы. 2) Для назначенія экспертовъ изъ ученыхъ, художниковъ и вообще лицъ, состоящихъ въ государственной службѣ (Св Зак. Гр.жд т. X ст 3899, 3900, 3902 и пунктъ 1-й настоящаго постановленія), мѣста, завѣдывающія продажею движимыхъ имуществъ, относятся къ ближайшимъ тѣхъ лицъ начальствамъ; о назначеніи же таковыхъ изъ купеческаго, мѣщанскаго и другихъ городскихъ сословій обращаются въ Думы, а гдѣ ихъ нѣтъ—къ Городскимъ

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 23 go Października.

Przez Najwyższe Ukazy do Rządzącego Senatu, 6-go Września, podniesieni, w liczbie innych, do rangi Rzeczywistego Radzcy Stanu, Radzcy Stanu: Prezesi Izb Skarbowych: Mińskiéj *Gżeliński*, Władimirskiéj *Pochwisniew* i Kurskiéj *Teleszow*, i Urzędnik do szczególnych poleceń w Ministerstwie Skarbu *Kostijewski*.

— P. Towarzysz Ministra Narodowego Oświecenia, w skutek przesłanego sobie wypisu z dzienników Komitetu PP. Ministrów 10 i 24 Września, uwiadomił Ministeryum Sprawiedliwości, że Jego Cesarska Mość, stosownie do decyzyi Komitetu, Najwyżéj rozkazać raczył: obranego przez Szlachtę Gubernii Kowieńskiéj na trzy lata Kandydatem do obowiązku Honorowego Kuratora Kowieńskiego Gubernialnego Gimnazyum, Radzcę Kollegialnego, Szambelana Dworu Jego Cesarskiej Mości, Hrabiego *Ogińskiego*, zatwierdzić w tym obowiązku.

—

Rada Państwa w Departamencie Praw i na Ogólném Zebraniu, rozpatrzywszy wniesioną, z powodu zaszłéj różności zdań, z Ogólnego Zebrania piérwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu kwestyą, jak postępować w tych razach, kiedy przy przedaży z licytacyi ruchoméj własności, dawane przez licytantów ceny będą niższe od ceny szacunkowéj? uchwałą, Najwyżéj utwierdzoną postanowiła: Zmieniając i uzupełniając odpowiedne artykuły Zbioru Praw postanowić: 1) Oszacowanie ruchoméj własności dla sprzedania jéj z publicznéj licytacyi w miastach, uskuteczni się nie za pomocą wybieranych przez miejskie gminy stałych przysięgłych oceniaczy, ale przez umyślnie w tym celu wyznaczanych za każdym razem ludzi biegłych, mających pojęcie o wartości przedawanéj rzeczy, już to z powodu, że się trudnią handlem, kunsztami lub rzemiosłem, już z powodu obowiązków swéj służby. 2) Dla naznaczenia biegłych z liczby uczonych, kunsztmistrzów, i w ogólności osób w służbie skarbowéj zostających (Zb. Pr. Cyw. T X. art 3899, 3900, 3902 i punkt 1-szy obecnego postanowienia), urzędy, zawiadujące przedażą ruchoméj własności, udają się do najbliższéj nad temi osobami zwierzchności; o naznaczenie zaś takowych z kupieckiego, mieszczańskiego, jako też innych miejskich stanów, udają się do Rady miejskiéj, a gdzie téj niema, do Głowy miasta. Rady i Głowy miasta zachowują w tym razie kolej tak, aby jedne i te same osoby nie były często naznaczane, i aby w ogóle wykonanie téj powinności rozdzielane było, ile po-

Главамъ. Думы и Головы наблюдаютъ въ семъ случаѣ очередь такъ, чтобы одни и тѣ же лица не были часто отражаемы, и чтобы вообще исполненіе сей обязанности раздѣлялось между лицами городскихъ сословій, сколь возможно, уравнительно. Эксперты передъ оцѣнкою приводятся къ присягѣ на точномъ основаніи 3910 ст. Гражд. Зак. (Св. Зак. т. X); равнымъ образомъ и самая оцѣнка производится по правиламъ, въ законѣ на сей предметъ постановленнымъ. 3) На первомъ торгѣ имущество не продается ниже оцѣнки, но если желающихъ купить оное вовсе не явится, или же предлагаемая цѣна будетъ ниже оцѣнки, то истцу или истцамъ предоставляется удержать вещь за собою по оцѣнкѣ; буде же и они не изъявятъ на сіе согласія, то для продажи вещи назначается второй окончательный торгъ. 4) На семъ второмъ торгѣ, для котораго новой переоцѣнки имуществу не дѣлается, вещь можетъ быть продана и ниже оцѣнки за послѣдне-предложенную покупателями цѣну, но истецъ или истцы имѣютъ въ семъ случаѣ право удержать за собою вещь по сей уже послѣдней цѣнѣ. Если же на второй торгъ желающихъ купить вещь вовсе не явится, то истцамъ предоставляется по претензіи ихъ обратиться къ другимъ указаннымъ въ законахъ мѣрамъ, а непроданная вещь возвращается хозяину. 5) Каждому истцу не воспрещается присутствовать при торгахъ и торговаться на продаваемыя вещи на общемъ для всѣхъ основаніи. Для удержанія же оныхъ по предоставленному ему особому праву на первомъ торгѣ по оцѣнкѣ или на второмъ по послѣдне-предложенной цѣнѣ, онъ обязанъ объявить о такомъ желаніи своемъ, лично или чрезъ повѣреннаго, при окончаніи онаго и до внесенія покупщикомъ денегъ. Если истцовъ болѣе одного, то для такого удержанія требуется, чтобы всѣ они изъявили на сіе желаніе единогласно, или чтобы тотъ или тѣ, кои пожелаютъ удержать за собою вещь, съ тѣмъ вмѣстѣ внесли на удовлетвореніе прочихъ изъ цѣны, за которую имъ вещь отдается, причитающуюся по общей разверсткѣ ихъ претензій сумму. Истцы, которые ни сами, ни въ лицѣ повѣренныхъ, при торгѣ находиться не будутъ, подчиняются приговору тѣхъ, которые при ономъ присутствовали. 6) На семъ самомъ основаніи оцѣнивается вновь и продается, какъ то описанное уже за долги движимое имущество, которое назначено въ продажу, такъ равно и то, которое, по безуспѣшности торговъ, осталось доселѣ непроданнымъ.

Извѣстія съ Кавказа.

22-го Сентября.

14 го числа, Главнокомандующій, прибывъ въ лагерь на Фортангѣ, осмотрѣлъ новое Ачхоевское укрѣпленіе во всѣхъ подробностяхъ. Укрѣпленіе, заложенное только 21-го Іюня, дѣятельностью Генералъ-Лейтенанта *Лабинцова* не только приведено нынѣ въ совершенно-оборонительное положеніе, но уже и внутреннія части онаго почти окончательно отдѣланы. Не смотря на тяжелыя иногда работы и на большіе жары въ Іюлѣ и Августѣ, хорошее продовольствіе и попечительность Генерала *Лабинцова* поддержали здоровье войскъ, такъ что изъ отряда, считающаго теперь всѣхъ чиновъ до 7 т., а при открытіи кампаніи до 9 т., умершихъ всего 17, изъ коихъ 3 отъ ранъ и ушиба; больныхъ при отрядѣ 66, отправлено съ разные госпитали 104. Столь благопріятное состояніе Чеченскаго отряда должно приписать не столько еще здоровой мѣстности, сколько особенной заботливости Генерала *Лабинцова* о ввѣренныхъ ему войскахъ. Непріятель давно уже не показывается, не взирая на всѣ обѣщанія *Шамиля* препятствовать постройкѣ крѣпости, и въ послѣднія шесть недѣль, кромѣ дѣла 3 го Сентября, не было около лагеря ни одного выстрѣла. Чеченцы продолжаютъ обнаруживать охоту и намѣреніе покориться, и хотя боятся еще *Шамиля* и его Наибовъ, но отъ переселенія въ горы рѣшительно отказываются.

18-го числа перешелъ къ намъ съ семействомъ извѣстный *Солейманъ-Эфенди*, человѣкъ ученый, весьма значущій въ духовенствѣ и пользовавшійся довѣренностью *Шамиля*. Онъ въ прошломъ году былъ главнымъ его агентомъ за Кубанью для поддержанія духа непокорности и враждебныхъ противъ насъ дѣйствій. Кромѣ *Солеймана* и другіе изъ главныхъ духовныхъ лицъ, какъ-то *Хамышъ-Мулдобна*, w jednakim stopniu, między osobami stanów miejskich. Biegli przed ocenieniem wykonywają przysięgę na ściśléj zasadzie 3910 art. Cyw. Pr. (Zb. Pr. T. X); jako też samo ocenienie uskutecznia się podług prawideł, w prawie na ten cel przepisanych. 3) Na pierwszéj licytacyi własność nie sprzedaje się niżéj od ceny szacunkowéj, ale jeśli zgoła nie będzie na nię kupców, albo jeśli dawana cena będzie niższą od ceny szacunkowéj, tedy stronie lub stronom powodowym zostawuje się prawo zatrzymać rzecz przy sobie, podług ceny szacunkowéj; jeśli zaś powodowie na to nie przystają, tedy dla sprzedania jéj naznacza się druga ostateczna licytacya. 4) Na téj powtórnéj licytacyi, dla któréj nie robi się nowego ocenienia przedawanéj własności, rzecz może być sprzedaną nawet niżéj od ceny szacunkowéj, za ostatecznie dawaną przez kupujących cenę, ale powód lub powodowie mają w tym razie prawo zatrzymać przy sobie rzecz przedawaną podług już téj ostatniéj ceny. Jeśli zaś na powtórnéj licytacyi nie będzie zgoła kupujących, tedy powodom dozwala się udać z pretensyami swemi do innych w prawie wskazanych środków, a rzecz niesprzedana wraca do właściciela. 5) Każdemu powodowi wolno znajdować się na licytacyi i ubiegać się o rzeczy przedawane, na ogólnéj dla wszystkich zasadzie. Dla utrzymania zaś przy sobie tych rzeczy, na mocy szczególnego udzielonego mu prawa na pierwszéj licytacyi podług ceny szacunkowéj, albo na powtórnéj podług ostatecznie dawanéj ceny, powód powinien oświadczyć to swoje żądanie osobiście lub przez plenipotenta przy zamknięciu licytacyi i przed złożeniem przez kupującego pieniędzy. Jeśli jest więcéj, niżeli jeden, powodów, tedy dla takowego utrzymania potrzeba, aby wszyscy jednomyślnie oświadczyli na to swoje zgodzenie się, lub żeby ten, albo ci, którzy zechcą rzecz tę utrzymać przy sobie, złożyli razem na zaspokojenie drugich z ceny, za jaką rzecz im została oddaną, należącą, podług ogólnego obliczenia ich pretensyi, summę. Powodowie, którzy ani sami, ani przez pełnomocników, na licytacyi znajdować się nie będą, podlegają wyrokowi tych, którzy na niéj obecnymi byli. 6) Na téj saméj zasadzie ocenia się powtórnie i przedaje się, tak opisana już za długi ruchoma własność, którą przeznaczono do sprzedania, jako też i ta, która z powodu nie dójścia licytacyi, dotąd jeszcze niesprzedaną została.

Wiadomości z Kaukazu.

Dnia 22 września.

Dnia 14-go b. m. Głównodowodzący, przybywszy do obozu nad Fortangą, oglądał we wszelkich szczegółach nową warownię Aczchojewską. Warownia ta, założona dopiéro 21 go Czerwca, przez czynność Jenerał-Porucznika *Labincowa*, doprowadzoną została nie tylko do zupełnego stanu obrony, ale nawet części jéj wnętrzne są prawie już ukończone. Pomimo ciężkich niekiedy robót i wielkich upałów w Lipcu i Sierpniu, dobre zaopatrzenie potrzeb i troskliwość Jenerała *Labincowa* utrzymały wojsko tak zdrowo, iż z oddziału liczącego teraz do 7 tysięcy, a przy rozpoczęciu kampanii do 9 tysięcy ludzi, zmarło tylko ogółem 17, z pomiędzy których trzech z ran i pokaleczenia; chorych przy oddziale jest 66, rozesłano do rożnych szpitalów 104. Stan tak pomyślny oddziału Czeczeńskiego nie tyle przypisywać należy zdrowéj miejscowości, ile szczególnéj troskliwości Jenerała *Łabincowa* o powierzone mu wojska. Nieprzyjaciel oddawna już się nie ukazuje, mimo wszystkich odgróżek *Szamila*, iż nie dopuści budowania warowni; a przez ostatnie sześć tygodni, oprócz potyczki w dniu 3-m Września, nie wystrzelono ani razu w bliskości obozu. Czeczency nie przestają okazywać ochoty i zamiaru poddania się, a chociaż obawiają się jeszcze *Szamila* i jego Naibów, jednakże stanowczo wzbraniają się przesiedlic w góry.

Dnia 18 go b. m., przeszedł na naszę stronę z rodziną, znany *Soleyman-Efendi*, człowiek uczony, mający wielkie znaczenie u duchowieństwa i posiadający ufność *Szamila*. W roku zeszłym był on jego głównym ajentem za Kubaniem, dla utrzymania ducha buntowniczego i nieprzyjaznych przeciwko nam działań. Oprócz *Soleymana*, inni też główniejsi duchowni, jako-to *Chamysz Mułła*, który przeszedł do nas jeszcze wiosną z Większéj Czeczni, nie

ля, который перешелъ къ намъ еще весною изъ Большой Чечни, не могутъ болѣе терпѣть настоящаго своего положенія; можно надѣяться, что подобныя чувства, болѣе и болѣе распространяясь между духовенствомъ всего Дагестана, поставятъ наконецъ *Шамиля* въ большое затрудненіе.

3 го минувшаго Сентября было дѣло противъ *Магомета Анзорова* на рѣчкѣ Натхойкѣ въ 6-ти верстахъ отъ Ачхоя. Осетинская милиція неожиданно атакована во время фуражировки, но Осетины приняли бой молодцами и съ сильною перестрѣлкою хладнокровно отступили къ резервамъ. По первому выстрѣлу, Генералъ *Лабинцовъ* поспѣшилъ съ однимъ баталіономъ къ прикрытію фуражировъ, состоящему также изъ одного баталіона и части отрядной кавалеріи. Тогда всѣ радостно устремились впередъ; но Чеченцы, не выждавъ натиска, быстро отступили, и однимъ только Осетинамъ, съ двумя сотнями Волгскаго Казачьяго полка, удалось вступить въ рукопашный бой съ храбрѣйшими изъ Чеченцевъ и нанести имъ чувствительный уронъ.

Въ Южномъ Дагестанѣ, Генералъ-Лейтенантъ Князь *Аргутинскій* постоянно слѣдуетъ системѣ, ему указанной, — держать непріятеля въ непрестанной тревогѣ. 28 го Августа онъ опять перешелъ изъ занимаемой имъ позиціи на Турчидагѣ, къ разоренному аулу Чохъ, а 29-го числа уничтожилъ около Кегоры и Купы хуторы и запасы продовольствія, которые приготовлены были для партій, посылаемыхъ въ позднюю осень и зимою на покорныя намъ общества. За симъ Князь *Аргутинскій* произвелъ, для отвлеченія непріятельскихъ силъ, усиленную рекогносцировку къ укрѣпленнымъ завалами позиціи Гудулъ-Майданъ; во время этого движенія наша милиція атаковала и обратила въ бѣгство довольно значительную партію Горцевъ. Достигнувъ своей цѣли, Князь *Аргутинскій* 30 го Августа возвратился на Турчидахъ съ потерею только 1-го офицера и 4-хъ раненыхъ нижнихъ чиновъ.

Въ прочихъ пунктахъ нашего расположенія ничего примѣчательнаго не случилось, кромѣ одного нападенія Наиба *Дубы* на колонну Подполковника *Триха*, отправленную изъ Воздвиженскаго укрѣпленія за строевымъ лѣсомъ. Непріятель, имѣвшій орудіе, дѣйствовалъ упорно, но отбитъ съ большимъ урономъ и оставилъ на мѣстѣ 5-ть тѣлъ съ оружіемъ. Наша потеря состоитъ въ убитыхъ 2-хъ, раненыхъ 12-ти.

Кумыкская плоскость обезпечивается почти окончательно отстроеннымъ укрѣпленіемъ на Ярыксу и усиленіемъ кавалерійскихъ резервовъ. За Сулакомъ вновь прибывшій изъ Кахетіи Драгунскій Его Королевскаго Высочества Наслѣднаго Принца Виртембергскаго полкъ успѣшно устраиваетъ свою штабъ-квартиру; такимъ же успѣхомъ сопровождается водвореніе новаго Дагестанскаго пѣхотнаго полка близъ Темиръ-Ханъ-Шуры, въ селеніи Ишкартахъ.

Неблагопріятныя послѣдствія, которыя могъ бы имѣть происшедшій отъ молніи взрывъ пороховаго погреба въ Евгеніевскомъ укрѣпленіи, совершенно устранены въ военномъ отношеніи; оборона и помѣщеніе гарнизона вполнѣ обезпечены исправленіемъ крѣпостныхъ верковъ и жилыхъ зданій.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 20 *Октября*.

Французскіе герцоги выѣдутъ изъ Мадрита въ исходѣ Октября. Герцогъ Монпансье пробудетъ съ своею супругою въ Парижѣ мѣсяцъ, а потомъ отправится въ Брюссель, гдѣ Король и Королева Бельгійскіе приготовляютъ для новобрачныхъ великолѣпную встрѣчу.

— Королевскимъ постановленіемъ открытъ для кабинета кредитъ на покрытіе расходовъ употребленныхъ на разсылку въ послѣднее время курьеровъ.

— Говорятъ, что гр. Росси не поѣдетъ прямо въ Римъ, но заѣдетъ въ Вѣну, гдѣ будетъ имѣть, отъ имени г-на Гизо, совѣщаніе съ княземъ Меттернихомъ.

— Въ началѣ нынѣшней недѣли вышелъ первый Номеръ новой газеты, подъ заглавіемъ: *Conservateur*, издаваемой 40 депутатами консервативной партіи.

mogą znosić dłużéj swego obecnego położenia; można więc spodziewać się, że podobne uczucia, rozszerzając się coraz bardziéj między duchowieństwem całego Dagestanu, postawią nareszcie *Szamila* w najtrudniejszém położeniu.

Dnia 3-go Września zaszła potyczka z *Mahometem-Anzorowem*, nad rzeczką Natchojką o 6 wiorst od Aczchoja. Milicya Osietińska została niespodzianie napadniętą podczas furażowania, ale Osetińcy dzielnie rzucili się do boju, i po żwawéj utarczce, z zimną krwią cofnęli się ku rezerwom. Za piérwszym wystrzałem, Jenerał *Labincow* pośpieszył z jednym batalionem, dla zasłonienia furażerów, składających się także z jednego batalionu i części jazdy wyborowéj. Wtedy wszyscy wesoło rzucili się na przód; ale Czeczeńcy, nie wytrzymawszy natarcia, szybko cofnęli się, tak, że jednym tylko Osietińcom, oraz dwóm secinom Wołgskiego półku Kozaków udało się zetrzeć wręcz z Czeczeńcami i zadać im dotkliwą stratę.

W Dagestanie Południowym, Jenerał-Porucznik Xiążę *Argutiński*, stale trzyma się systematu sobie wskazanego,— to jest: trzymania nieprzyjaciela w bezustannéj obawie. Dnia 28 go Sierpnia przeszedł znowu z zajmowanéj przez siebie na Turczydahu pozycyi do zniszczonego aułu Czoch, a 29 go zburzył około Kegory i Kupy osady i zapasy przygotowane dla band, wysyłanych w późną jesień i zimą na gminy, które się nam poddały. Następnie Xiążę *Argutiński*. dla odwrócenia sił nieprzyjacielskich, wykonał silny rekonessans ku obwarowanym zasiekom Guduł-Majdan; w czasie tego poruszenia nasza milicya attakowała i rozproszyła znaczną partyą Górali. Osiągnąwszy swój cel, Xiążę *Argutiński* wrócił 30-go Września na Turczydah, straciwszy 1 Ober-Oficera i mając 4-ch żołnierzy ranionych.

W innych punktach naszych stanowisk nie zaszło nic ważnego, oprócz jednego napadu Naiba *Duby* na oddział Podpółkownika *Tricha*, wyprawiony z warowni Wozdwiżeńskiéj po drzewo budulcowe. Nieprzyjaciel, mając działo, walczył uporczywie, ale został odparty ze znaczną stratą i pozostawił na miejscu 5 trupów z bronią. Strata nasza wynosi 2 zabitych i 12 rannych.

Płaszczyzna Kumykska zabezpiecza się prawie dostatecznie warownią, wybudowaną nad Jaryksem, i wzmocnieniem odwodowéj jazdy. Za Sułakiem, nowo przybyły z Kachecyi półk Dragonów Jego Królewskiéj Wysokości Następcy Tronu Wirtembergskiego, śpiesznie buduje swą główną kwaterę; z równymże pośpiechem uskutecznia się pomieszczenie nowego Dagestańskiego półku piechoty blizko Temir-Chan-Szury, we wsi Iszkartach.

Niepomyślne następstwa, jakieby mogło sprowadzić wysadzenie w powietrze przez piorun magazynu prochowego w warowni Eugienijusza, są całkiem usunięte we względzie wojennym; obrona i pomieszczenie załogi są zupełnie zabezpieczone naprawieniem obwarowań i budynków mieszkalnych.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, 20 *października*.

Xiążęta Francuzcy wyjadą z Madrytu przy końcu Października. Xiążę Montpensier zabawi z małżonką swoją miesiąc w stolicy, następnie zaś uda się do Bruxelli, gdzie Król i Królowa Belgijscy przygotowują dla nowożeńców nader wspaniałe przyjęcie.

— Królewskiém postanowieniem otworzony został gabinetowi kredyt, w celu zaspokojenia wydatków na licznych gońców, których w ostatnich czasach wysyłał.

— Mówią, że Hr. Rossi nie pojedzie ztąd wprost do Rzymu, ale uda się naprzód do Wiednia, gdzie będzie miał naradę w imieniu P. Guizot z Xięciem Metternichem.

— Na początku tego tygodnia wyszedł piérwszy numer nowego dziennika pod tyt. *Conservateur*, który jest wydawany przez 40 Deputowanych konserwacyjnego stronnictwa.

— Бывшій губернаторъ банка, перъ Франціи, баронъ Дювилье, умеръ 88 лѣтъ отъ роду.

— Кабрера прислалъ въ редакцію газеты *Quotidienne* письмо безъ подписи числа и мѣста, адрессованное будто бы на имя какого-то Эдуарда Вальса, въ коемъ онъ благодаритъ его за усердіе, съ которымъ онъ защищаетъ его противъ клеветы нѣкоторыхъ французскихъ газетъ. „Я недумалъ,—говоритъ онъ въ письмѣ, — чтобы въ благородной Франціи столь худо писали объ отсутствующемъ. Если я успѣю освободить Испанію, то не забуду клеветниковъ моихъ вызвать въ судъ; если же погибну, то предоставляю мое оправданіе друзьямъ, кои переживутъ меня (подп. Кабрера).

— Французскіе Легитимисты собираютъ нынѣ по подпискѣ деньги для вспомоществованія испанскимъ выходцамъ.

— Изъ Орана отъ 6 Октября сообщаютъ слѣдующее: Пароходный корветъ *Veloce*, оставившій 27 ч. м. м. Танжеръ, куда отправленъ былъ съ депешами, прибылъ въ нашъ заливъ 28 числа. — Кажется, что нашъ консулъ и повѣренный въ дѣлахъ въ Марокко, возымѣли снова надежду, что успѣютъ расположить императора Абдеръ-Рамана къ принятію энергическихъ мѣръ для возстановленія порядка въ его владѣніяхъ и обезпеченія для Франціи требуемаго ручательства. Въ Танжерѣ поговаривали, что императоръ рѣшился прибѣгнуть къ всевозможнымъ мѣрамъ, чтобы возстановить порядокъ, преимущественно въ провинціяхъ прилегающихъ къ Алжиріи, и заставить Абд эль-Кадера покинуть роль, которую онъ играетъ съ такою опасностію для его владѣній.

21 *Октября.*

Королевскимъ постановленіемъ отъ 18 с. м., губернаторъ острова Мартиники, капитанъ 1-го ранга Матье, произведенъ въ контръ-адмиралы, на вакансію, открывшуюся послѣ умершаго барона Бугенвилля.

— Недавно въ Марсель и Тулонъ пришло изъ Средиземнаго моря 250 судовъ, нагруженныхъ хлѣбомъ; сверхъ сего ожидаютъ тамъ еще до 200 судовъ съ хлѣбомъ, изъ Неаполя, Ливорно и Генуи.

— Изъ Байонны получено по телеграфу извѣстіе, что Королева и Король Испанскіе, также принцъ и принцесса Монпансьерскіе и принцъ Омальскій, 17 Октября, возвратились изъ Логроньо въ Мадритъ.

— Въ военномъ министерствѣ приготовляютъ цензурный уставъ для Алжиріи. Журналы и другія сочиненія не будутъ тамъ печататься безъ разрѣшенія начальства.

— Турецкое правительство подарило, въ окрестностяхъ Константинополя, при деревнѣ Топханѣ, земли Траппистскому ордену, для основанія тамъ образцовой фермы. Двое духовныхъ сего ордена отправились уже туда для осмотра мѣстности и предварительныхъ распоряженій.

22 *Октября.*

Хотя Король и принималъ въ Воскресенье вечеромъ Папскаго Нунція, генерала Сентъ-Адельгонда и другихъ значительныхъ особъ, однако же Е. В. былъ болѣнъ, вслѣдствіе простуды, а на другой день по-утру не могъ даже заниматься съ министромъ юстиціи, который пріѣхалъ съ докладомъ. Королева также была нездорова въ Воскресенье.

— Въ журналѣ *Esprit Public* утверждаютъ, что Король Леопольдъ не согласился быть посредникомъ между Королемъ Французскимъ и Королевою Викторіею.

— Изъ Буржа получено извѣстіе, что полковникъ Гравдъ, состоявшій въ свитѣ графа Монтемолена, тайно выѣхалъ изъ означеннаго города, какъ полагаютъ въ Шатору.

— Ліонская газета подтверждаетъ извѣстіе другихъ журналовъ о движеніи французскихъ войскъ къ границѣ Швейцаріи.

— Съ марокскихъ границъ увѣдомляютъ, что туда прибылъ адъютантъ военнаго министра съ предписаніемъ войти съ Абд-эль-Кадеромъ въ переговоры о размѣнѣ плѣнныхъ.

— Говорятъ, что Сантана, достигнувъ верховной власти въ Мексиканской республикѣ, рѣшился вступить въ дипломатическія сношенія съ Франціею, и препроводилъ новую инструкцію Мексиканскому посланнику при Парижскомъ дворѣ, г-ну Фернандо-Мандзино.

— Baron Duvillier, Par Francyi, były Gubernator banku, umarł w 88 roku życia swego.

— Cabrera przesłał do gazety *Quotidienne* pismo bez daty i miejsca, adressowane niby do niejakiego Edwarda Walsh, w którém dziękuje mu za zapał, z jakim go broni przeciw potwarzom niektórych dzienników francuzkich. „Nie sądziłem—słowa są jego—aby w szlachetnéj Francyi tak nikczemnie o nieobecnym pisano. Jeżeli oswobodzę Hiszpanią, natenczas sam potwarców moich przed sąd sprawiedliwości zapozwę, jeżeli zaś zginę, pozostawiam usprawiedliwienie moje przyjaciołom, którzy mnie przeżyją. (podp. Cabrera).“

— Francuzcy legitymiści urządzają w téj chwili składkę na wsparcie wychodzców hiszpańskich.

— Z Oranu piszą pod d. 6 października: Korweta parowa *Veloce*, opuściwszy d. 27 Tanger, dokąd z depeszami wysłana była, przybyła na naszą zatokę d. 28. Zdaje się, że nasz Konsul i sprawujący interessa w Marokko, powziął na nowo nadzieję, że skłoni Cesarza Abd-er-Rhamana do przedsięwzięcia energicznych środków w celu przywrócenia porządku w jego państwie i zapewnienia dla Francyi żądanéj rękojmi. Mówiono w Tangerze, że Cesarz postanowił użyć wszelkich środków, aby utrzymać spokojność, mianowicie w prowincyach przytykających do Algieryi, i zmusić Abd-el-Kadera do zaprzestania roli, którą w tak niepokojący sposób odegrywa.

Dnia 21 października.

W miejsce zmarłego Barona Bougainville, postanowieniem Królewskiem z dnia 18-go, mianowany został Kontr-Admirałem, Gubernator Martyniki, Kapitan okrętowy pierwszéj klassy, P. Mathieu.

— Niedawno wpłynęło do Marsylii i Tulonu 250 ładunków okrętowych zboża, z morza Śródziemnego; tamże spodziewają się jeszcze 200 takichże ładunków z Neapolu, Livorno i Genui.

— Depesza telegraficzna z Bajonny donosi, że Królowa i Król Hispańscy, tudzież Xiążę i Xiężna Montpensier, jako też Xiążę Aumale, wrócili 17-go października z La-Granja do Madrytu.

— W ministerstwie wojny przygotowują plan do cenzury w Algieryi. Wszystkie dzienniki i pisma wszelkiéj objętości nie będą mogły być drukowane, bez pozwolenia władzy.

— Rząd Turecki nadał w okolicach Konstantynopolu, pod wsią Topchana, grunta zakonowi Trapistów, dla założenia tam wzorowego folwarku. Dwaj bracia zakonu udali się już dla obejrzenia miejscowości i uczynienia wstępnych rozporządzeń.

Dnia 22 października.

Lubo Król przyjmował w Niedzielę wieczorem Nuncyusza Apostolskiego, Jenerała Sainte-Aldegonde, i inne znakomite osoby, jednakże był mocno cierpiącym w skutku zaziębienia. O południu był tak słabym, że nie mógł pracować z Ministrem sprawiedliwości, który przybył z papierami. Królowa także była w Niedzielę cierpiącą.

— Dziennik *Esprit-Public* utrzymuje, że Król Leopold nie przyjął pośrednictwa między Królem Francuzów a Królową angielską.

— Z Bourges nadeszła wiadomość, że Półkownik Grande należący do dworu Hr. Montemolin, opuścił tajemnie pomienione miasto, udając się, jak mniemają, ku Chateauroux.

— Gazeta Lyońska potwierdza doniesienia innych dzienników, o pochodzie wojsk francuzkich ku granicom Szwajcarskim.

— Donoszą od granic Marokkańskich, że tamże przybył adjutant Ministra wojny z depeszami, upoważniającemi do traktowania z Abd el-Kaderem o wymianę jeńców.

— Słychać, że Santana, osiągnąwszy najwyższą władzę nad Rzeczpospolitą Mexykańską postanowił zawiązać stosunki dyplomatyczne z rządem francuzkim, i w tym celu przesłał instrukcye Posłowi Mexykańskiemu przy dworze Paryzkim, P. Fernando Mangino.

— Въ *Constitutionnel* пишутъ, что вице-адмиралъ Дюпети-Туаръ получилъ, по телеграфу, приглашеніе прибыть въ Парижъ, гдѣ имѣлъ продолжительное совѣщаніе съ морскимъ министромъ, послѣ чего отправлена депеша въ Брестъ, съ инструкціею для губернатора французскихъ владѣній въ Океаніи, куда вскорѣ будутъ отправлены войска и военные снаряды.

— Говорятъ, что Папа назначитъ двухъ епископовъ въ французскія владѣнія въ Океаніи.

— Недавно открыто, что *креозотъ*, введенный въ употребленіе противъ зубной боли, полезенъ также и отъ *морской болѣзни*. Испытано, что если море находится въ обыкновенномъ состояніи, креозотъ предохраняетъ совершенно, отъ упомянутой болѣзни, изъ десяти девять человѣкъ, кои неподвергаются ни малѣйшимъ припадкамъ. Онъ употребляется по примѣру прочихъ летучихъ веществъ, именно по нѣсколько капель въ водѣ или на сахарѣ; употребленіе его ни въ какомъ случаѣ не вредно для желудка.

— *Constitutionnel* donosi, że Wice-Admirał Dupetit-Thouars powołany telegrafem do Paryża, miał długą z Ministrem morskim naradę, poczém wysłano depesze do Brest, z instrukcyami dla Gubernatora posiadłości francuzkich w Oceanii, dokąd także niebawem odpłyną wojska i zapasy wojenne.

— Ojciec św. ma mianować dwóch Biskupów dla Oceanii francuzkiéj.

— Uczyniono świeżo odkrycie, że *kreozot*, olejek niedawno wprowadzony w powszechne użycie na ból zębów, jest niemniéj pomocnym od tak nazwanéj *choroby morskiéj*. Doświadczono, że kiedy morze jest w stanie zwyczajnym, kreozot ochrania zupełnie od pomienionéj słabości na dziesięciu osobach dziewięć, tak, iż najmniejszego symptomatu nie doświadczają. Sposób używania jego jest taki, jak i innych eterów, mianowicie po kilka kropel w wodzie lub na cukrze; użycie jego w żaden sposób nie szkodzi żołądkowi.

Англія.

Лондонъ, 20 Октября.

Ея Величество Королева и принцъ Альбертъ отправились вчера въ полдень, въ Кашіобюры паркъ, къ Королевѣ Аделаидѣ, на нѣсколько дней.

— 8-го числа с. м., въ Дублинѣ получено донесеніе, что въ Типперари, Лимерикѣ, Коркѣ и Клэрѣ собираются многочисленныя толпы съ тою цѣлію, чтобы не выпускать зернового хлѣба изъ тамошнихъ окрестностей. Въ послѣднихъ числахъ народъ убилъ нѣсколько сотъ лошадей, везшихъ транспортъ съ хлѣбомъ, и объявилъ, что таже участь постигаетъ и ихъ властителей, если они не оставятъ своего намѣренія вывозить жизненные припасы изъ страны. Такъ какъ полиція недозволяетъ черни мужескаго пола собираться многочисленными толпами, то народъ въ Дунгарвонѣ выдумалъ особенный способъ препятствовать вывозу хлѣба изъ города. Всякую ночь нѣсколько сотъ женщинъ собирается и стоитъ передъ магазиномъ Г. Флуда. Эта толпа наблюдаетъ, чтобы не нагрузили хлѣба на корабли, и готова силою воспрепятствовать сему.

— Въ Лондонѣ получили извѣстія изъ Нью-Іорка отъ 30-го Сентября. Мексиканское Правительство уклонилось отъ предложеній вступить въ мирные переговоры, объявивъ, что условія должны быть представлены Конгресу, который соберется въ Декабрѣ. Генералъ Тайлоръ продолжалъ путь на Монтерей. Правительство Соединенныхъ Штатовъ не приняло посредничества Англіи, вторично предложеннаго, ибо,—по словамъ Г. Полка,—оно не можетъ никогда допустить того, чтобы Европа вмѣшивалась въ американскія дѣла.

21 Октября.

Англійскій полномочный министръ при С. Петербургскомъ дворѣ, лордъ Блумфильдъ, пробывъ нѣсколько мѣсяцевъ въ Лондонѣ, нынѣ отправился къ мѣсту своего назначенія.

— Вчера въ Манчестерѣ происходило большое собраніе въ Ратушѣ, на коемъ единодушно одобрили предложеніе—представить правительству о неизбѣжной необходимости немедленно открыть гавани для свободнаго привоза иностранныхъ жизненныхъ припасовъ.

— За исключеніемъ печальнаго извѣстія, что нѣсколько бѣдныхъ лицъ умерли отъ голода въ Ирландіи, дальнѣйшія донесенія, полученныя въ Лондонѣ о состояніи тамошняго народонаселенія, болѣе удовлетворительны. Уже слишкомъ 20,000 бѣдныхъ нашли занятія при общественныхъ работахъ, предпринятыхъ по повелѣнію правительства въ разныхъ графствахъ, и надѣются, что для этихъ же работъ употребятъ еще болѣе 300,000 работниковъ.

— Картофельная болѣзнь оказывается не столько повсемѣстною, какъ писали въ газетахъ; есть даже надежда, что картофеля въ Англіи будетъ достаточно до самой весны.

Швейцарія.

Цюрихъ, 20 Октября.

Въ Федеральной Газетѣ пишутъ: „Сколько намъ извѣстно, Форортъ отказался признать новое Женев-

Anglia.

Londyn, 20 października.

Królowa udała się wczoraj po południu, łącznie ze swoim małżonkiem, do Cashiobury-park, gdzie u Królowéj Adelaidy zamyśla kilka dni przepędzić.

— Dnia 8 b. m. odebrano w Dublinie wiadomość, że w Tipperary, Limerick, Cork i Clare tłumne zbierają się zgromadzenia w celu niewypuszczania zboża z pomienionych miejscowości. W ostatnich dniach, lud zabił kilkadziesiąt koni, zaprzężonych do transportów zboża, i zagroził, że i panowie konie doznają takiegoż losu, jeżeli nie zmienią swego zamiaru wywożenie żywności z kraju. W Dungarvon, gdy policya nie pozwala skupiać się pospólstwu płci męzkiéj, lud wymyślił szczególny sposób przeszkodzenia, iżby nie wywożono zboża z miasta. Co nocy kilkaset kobiet zbiera się i stoi w massie przed magazynami P. Flood. To zgromadzenie pilnuje, iżby nie ładowano zboża na okręty i gotowe jest siłą temu się opierać.

— W Londynie otrzymano parostatkiem *Cambria* wiadomości z Nowego-Yorku z d. 30 września. Rząd mexykański nie chce wchodzić w żadne układy ze Stanami-Zjednoczonemi, oświadczywszy, że warunki pokoju powinny być naprzód podane kongressowi, który się w Grudniu zgromadzi. (Ob. Stany-Zjednoczone). Jenerał Taylor szedł z wojskiem na Monterey. Rząd Stanów-Zjednoczonych nie przyjął pośrednictwa Anglii, z którém się po raz drugi oświadczyła; gdyż, podług wyrażenia się P. Polk, nie może nigdy dopuścić aby Europa mięszała się do spraw amerykańskich.

Dnia 21 października.

Lord Bloomfield, angielski pełnomocny Minister przy dworze Petersburgskim, przepędziwszy kilka miesięcy za urlopem w Londynie, odpłynął na miejsce swego przeznaczenia.

— Wczoraj odbyło się w Manchester wielkie zgromadzenie w ratuszu, na którém jednomyślnie przyjęty został wniosek, aby podać do rządu przedstawienie względem koniecznéj potrzeby bezzwłocznego otwarcia portów dla wolnego wprowadzania zagranicznych artykułów żywności.

— Wyjąwszy smutną wiadomość, że kilka ubogich osób umarło z głodu w Irlandyi, inne doniesienia otrzymane w Londynie o stanie ludności Irlandzkiéj, są więcéj zaspakajające. Już przeszło 20,000 ubogich znalazło zatrudnienie przy robotach publicznych, przedsięwziętych na rozkaz rządu w różnych hrabstwach, i spodziewają się, że wkrótce do tychże robót przeszło 300,000 robotników użytych zostanie.

— Zaraza na kartofle nie jest tak powszechna, jak pisma czasowe ogłosiły; okazuje się nawet, że zapasy téj jarzyny wystarczą w całéj Anglii aż do wiosny.

Szwajcarya.

Zurich, 20 października.

W gazecie *Fédéral* piszą: „Ile nam wiadomo, Prezydujący Kanton (Vorort), odmówił uznania nowego rządu

ское Правительство, и пригласилъ его обратиться въ этомъ отношеніи къ различнымъ кантонамъ и представителямъ иностранныхъ Державъ. Также Цюрихскій исполнительный совѣтъ не утвердилъ Женевской революціи, и не отвѣчалъ, по крайней мѣрѣ до сихъ поръ, на циркуляръ Женевскаго временнаго Правительства."

— 17-го числа произошли безпокойства въ Бернѣ, на торговой площади; въ городѣ были разграблены лавки хлѣбниковъ, но рѣшительныя мѣры, принятыя Правительствомъ, возстановили порядокъ; народное собраніе, назначенное на другое утро, не могло состояться, потому что толпы были разсѣяны вооруженною силою.

— Въ *Journal des Débats* замѣчаютъ о положеніи Швейцаріи слѣдующее: „Хотя, благодаря Бога, въ Швейцаріи не произошло ни какихъ новыхъ безпорядковъ, однако положеніе сей несчастной страны становится, повидимому, часъ отъ часу печальнѣе. Вчера распространился здѣсь, въ Парижѣ, слухъ, что Базельскій сельскій кантонъ готовится къ вооруженному нападенію на Базельскій городской кантонъ, и что должно вскорѣ ожидать извѣстія объ этомъ происшествіи. Корпуса волонтеровъ также опять приходятъ въ движеніе. Союзъ семи Католическихъ кантоновъ равномѣрно готовится къ сопротивленію. Во Фрейбургѣ государственный совѣтъ принялъ мѣры предосторожности. Опасаются, что въ этомъ кантонѣ возобновятся событія, которыя недавно обагрили кровію Женеву, ибо радикалы тамъ многочисленны, и примѣръ Женевцевъ возбудилъ опасное волненіе."

Италія.

Римъ, 9 Октября.

Вчера разосланъ ко всѣмъ начальствамъ Церковной Области циркуляръ, подписанный Статсъ-Секретаремъ, Кардиналомъ Джиззи, и приводящій въ дѣйствіе давно-ожиданную мѣру на счетъ отмѣненія всѣхъ празднествъ въ честь Папы. Этотъ циркуляръ написанъ въ самыхъ благосклонныхъ выраженіяхъ, и въ немъ приведены всѣ причины, по которомъ не могутъ быть терпимы впредь подобныя празднества. Что народонаселеніе, какъ Рима, такъ и провинцій, охотно приметъ эту мѣру, въ томъ ручается здравый образъ мыслей огромнаго большинства, которое, не смотря на внушенія иностранныхъ миссіонеровъ и ослабѣвающей со дня на день оппозиціи, привязывается къ Правительству больше и больше.

— Въ нѣкоторыхъ иностранныхъ газетахъ ошибочно сообщено было въ статьѣ „Анкона", что тамъ, во время празднествъ, данныхъ городомъ по поводу всепрощенія, произошли нѣкоторыя смятенія. Нынѣ жители сего города, узнавши объ этомъ, протестуютъ противъ сей незаслуженной клеветы, будто бы они одни во всей Церковной области, не умѣли достойно оцѣнить великодушія и милости Его Святѣйшества, и были способны такимъ образомъ опечалить отеческое его сердце; и въ подкрѣпленіе своей протестаціи, они ссылаются на подробное описаніе сказанныхъ празднествъ, напечатанное въ оффиціальномъ римскомъ журналѣ *Notizie del giorno*, а также на прокламацію Монсиньора Грасселини, въ коей онъ благодаритъ начальство и жителей Города Анконы, за примѣрный порядокъ и спокойствіе во время трехдневныхъ набожныхъ и увеселительныхъ празднествъ, обѣщая имъ вмѣстѣ съ симъ, что онъ доведетъ объ этомъ до свѣдѣнія Его Святѣйшества, для коего величайшая отрада состоитъ въ томъ, чтобы видѣть повсюду миръ, порядокъ, благосостояніе и взаимную братскую любовь между своими подданными. Вслѣдствіе сего послѣдняго чувства, многочисленныя толпы жителей Анконы, отправились недавно въ сосѣдственную Синигалію, мѣсто рожденія Пія IX, чтобы подать руку примиренія жителямъ сего города, съ коими были издавна въ несогласіи. Этотъ примѣръ нашелъ также подражателей и въ другихъ городахъ и мѣстечкахъ анконской провинціи, такъ что нынѣ всѣ сосѣдственныя раздоры и несогласія между отдѣльными городами, составлявшія донынѣ истинный бичь церковной области, исчезли навсегда въ одномъ общемъ чувствѣ: любви и благоговѣнія къ Его Святѣйшеству.

— Поэты и художники соревнуютъ въ изъявленіи своихъ чувствованій къ Пію IX. Стихи, напечатанw Genewie, wzywając go, aby się udał w tym względzie do pojedyńczych Kantonów, jako też do reprezentantów mocarstw zagranicznych. Podobnież Rada wykonawcza w Zurich, jako zwierzchność Kantonalna, nie śpieszy z utwierdzeniem rewolucyi Genewskiéj i nie odpowiedziała, przynajmniéj dotąd, na okólnik tymczasowego tamecznego rządu.

— Dnia 17 października zaszły zaburzenia w Bernie, na placu targowym; w samém mieście zrabowano sklepy piekarzy; atoli środki stanowcze, które rząd natychmiast przedsięwziął, przywróciły spokojność. Zgromadzenie narodowe, zwołane na jutro rano, nie mogło się zebrać, dla tego, że siła zbrojna rozproszyła tłumy.

— *Journal des Débats* czyni następujące uwagi o stanie Szwajcaryi: „Chociaż, dzięki Bogu, nie słychać w Szwajcaryi o żadnych nowych zaburzeniach, jednakże stan téj nieszczęśliwéj krainy przybiera, jak się zdaje, coraz smutniejszą postać. Wczoraj rozeszła się tu, w Paryżu, wieść, że wiejska część Bazylejskiego Kantonu, Bazylea-Wieś, gotuje się do zbrojnego uderzenia na Bazyleę-Miasto, i że należy wkrótce oczekiwać wiadomości o tym wypadku. Znowu także daje się postrzegać ruch między oddziałami ochotników. Związek siedmiu Kantonów katolickich również gotuje się do oporu. W Fryburgu, Rządząca Rada przedsięwzięła wszelkie środki ostróżności. Jest bowiem obawa, aby się w tym kantonie nie powtórzyły sceny, które niedawno zbroczyły krwią Genewę, zwłaszcza, że się Radykaliści znajdują tam w wielkiéj liczbie, a przykład Genewczyków wywołał niebezpieczne wzburzenie umysłów.

Włochy.

Rzym, 9 października.

Wczoraj rozesłany został do wszystkich władz w całém Państwie Kościelném okolnik, podpisany przez Kardynała Gizzi, i przywodzący do skutku dawno już oczekiwane postanowienie, względem zaprzestania wszelkich uroczystości na cześć Ojca św. Okolnik ten, ułożony w najprzyjaźniejszych i najuprzejmszych wyrazach, wyłuszcza wszystkie przyczyny, dla których podobne uroczystości nie powinny nadal mieć miejsca. Że wola ta Ojca św., tak w Rzymie jak na prowincyach, ochoczo usłuchaną będzie, rękojmią jest zdrowy rozsądek ogromnéj większości, która pomimo zwodniczych poduszczeń zagranicznych przysłańców, i z każdym dniem słabiejącéj oppozycyi wewnętrznéj, coraz bardziéj przywiązuje się do rządu, i wszystkie jego rozporządzenia, z ufnością i gorliwością przyjmuje i wypełnia.

— Niektóre zagraniczne gazety doniosły były mylnie z Ankony, iż tamże podczas uroczystości, wyprawionych przez miasto z powodu amnestyi, zaszły nieprzyzwoite sceny i rozruchy. Teraz mieszkańcy tego miasta, powziąwszy o tém wiadomość, protestują jak najmocniéj przeciw téj niezasłużonéj potwarzy, jakoby oni jedni w całém Państwie Kościelném, nie umieli ocenić godnie dobroci i łaski Ojca św., i byli zdolni zasmucić tym sposobem jego ojcowskie serce. Na poparcie zaś téj swojéj protestacyi, odwołują się do szczegółowego opisu tychże uroczystości, umieszczonego w urzędowym dzienniku Rzymskim: *Notizie del Giorno*, tudzież do proklamacyi Monsignora *Grasselini*, w któréj tenże dziękując władzom i mieszkańcom miasta Ankony, za wzorowy porządek i spokojność podczas trzydniowych pobożnych i radośnych obchodów, obiecuje im przytém zarazem, iż poda to do wiadomości Ojca św., dla którego największą pociechą jest widzieć wszędzie pokój, porządek, szczęście, i braterską pomiędzy sobą miłość swoich poddanych. W skutek tego ostatniego uczucia, liczne tłumy mieszkańców Ankony, udały się niedawno do sąsiedniéj Sinigaglii, kolebki Piusa IX, aby podać pojednawczą dłoń mieszkańcom tego miasta, z którymi oddawna byli w nieporozumieniu. Przykład ten znalazł naśladowanie w innych także miastach i miasteczkach prowincyi Ankońskiéj, tak, że teraz wszystkie odwieczne zajścia i niechęci sąsiedzkie pomiędzy pojedyńczemi miastami, będące dotąd prawdziwą plagą Kościelnego Państwa, zgasły na zawsze w jednem wspólném uczuciu: czci i miłości ku osobie Ojca św.

— Sztuki piękne ubiegają się na wyścigi w uczczeniu i wysławianiu Piusa IX. Poezye, jakie już w tym przed-

ные донынѣ въ честь его, могутъ составить огромный томъ. Недавно вышло изъ печати полное собраніе всѣхъ надписей, которыя во время многократныхъ торжествъ, происходившихъ какъ въ Римѣ, такъ и въ прочихъ провинціальныхъ городамъ, украшали разныя тріумфальныя ворота, общественныя зданія, или иллюминованныя изображенія. Нѣтъ почти ни одного ваятеля и живописца, который бы не испыталъ силъ своихъ въ изображеніи Его Святѣйшества. Донынѣ однако всѣ усилія кисти и рѣзца, не были въ состояніи передать той неизъяснимой прелести, которая особенно изображается въ улыбкѣ и взглядѣ Пія IX. Только теперь флорентинскій живописецъ, Лудовико *Барди*, разрѣшилъ этотъ трудный вопросъ. Литографированный имъ портретъ Папы, во весь ростъ, отличается поразительнымъ сходствомъ чертъ лица. Артистъ написанъ внизу слова изъ евангелія, на латинскомъ языкѣ: *Fuit homo missus a Deo cui nomen erat Ioannes* (Былъ человѣкъ посланъ отъ Бога, имя ему Іоаннъ). Извѣстно, что свѣтское имя Пія IX, есть Іоаннъ — Марія. Портретъ этотъ во всѣхъ италіянскихъ городахъ возбуждаетъ общія похвалы; изъ Флоренціи же сообщаютъ, что предъ окномъ лавки, въ коей выставленъ сказанный портретъ, съ утра до ночи, толпятся зрители; все это служитъ лучшимъ доказательствомъ тѣхъ чувствованій, которыми жители сего города и страны преисполнены къ теперешнему Папѣ.

— Въ нынѣшнее лѣто, въ окрестностяхъ Рима, подъ руководствомъ извѣстнаго агронома въ Болоньи, Г. Бертотти, впервые произвели попытку воздѣлыванія риса, коимъ донынѣ занималась исключительно Романія. Попытка эта превзошла всѣ ожиданія относительно количества и качества продукта, и потому въ слѣдующемъ году эта важная отрасль сельскаго хозяйства, будетъ воздѣлываема уже здѣсь въ большемъ объемѣ.

Испанія.

Мадритъ, 14 *Октября*.

Сегодня происходило засѣданіе Совѣта Министровъ; пренія были продолжительныя. Въ Совѣтѣ разсматривали вопросъ о всепрощеніи; неизвѣстно, что было рѣшено. Сей вопросъ возникъ послѣ бракосочетанія. Говорятъ, Министры не совершенно согласны на счетъ онаго между собою: нѣкоторые изъ членовъ Кабинета ходятъ объявить обширную и полную амнистію, другіе же требуютъ въ ней нѣкоторыхъ ограниченій. Увѣряютъ, что Король Донъ Франциск д'Ассизъ поддерживаетъ самое благопріятное мнѣніе.

— Въ одной здѣшней газетѣ перепечатали оффиціальную статью о въѣздѣ Короля Іосифа Бонапарте въ Мадридъ (23 го Января 1809), и къ общему изумленію, нынѣшнее оффиціальное описаніе въѣзда Герцоговъ Омальскаго и Монпансіерскаго согласуется почти совершенно съ этою статьею. Въ обоихъ описывается тотъ же безконечный энтузіазмъ народа; и Іосифъ увѣрялъ, какъ нынѣ Герцогъ Монпансіерскій, что у него Испанское сердце.

Португалія.

Въ *Journal des Débats* пишутъ отъ 21-го Октября: „Мы получили сегодня извѣстія изъ Португаліи чрезъ Англію и Испанію. Они доходятъ до 12-го Октября, но по нимъ еще трудно судить объ истинномъ положеніи той страны со времени послѣдней контръ революціи. Въ *Diario do Goberno*, отъ 8-го числа обнародовали слѣдующій декретъ: „Ст. 1. Личная свобода отмѣняется на тридцать дней съ нынѣшняго числа. Слѣдовательно всякаго можно будетъ арестовать, безъ процесса.—Ст 2. На это время запрещается публикація газетъ, періодическихъ сборниковъ и всѣхъ печатныхъ или литографированныхъ сочиненій, за исключеніемъ литературныхъ и ученыхъ журналовъ и газеты *Diario do Goberno*.“—Почти всѣ губернаторы провинцій смѣнены и приняты мѣры касательно Испанскихъ выходцевъ, которые получили приказаніе явиться къ гражданскимъ начальствамъ тѣхъ мѣстъ, гдѣ находятся. Обезоруженіе національной гвардіи было совершено безъ сопротивленія; почти все оружіе уже было выдано на-

miocie drukiem ogłoszono, wystarczyłyby na złożenie ogromnego tomu. Niedawno wyszedł kompletny zbiór wszystkich napisów, jakie podczas tylokrotnych uroczystości, tak w Rzymie jak i po innych miastach prowincyonalnych, zdobiły różne tryumfalne łuki, bramy, gmachy publiczne, lub illuminowane przezrocza. Niema prawie jednego snycerza i malarza w Rzymie, któryby nie doświadczał sił swoich w wydaniu podobieństwa Jego Świątobliwości. Dotąd wszakże wszystkie usiłowania pędzla i dłóta, nie były w stanie oddać tego niewypowiedzianego uroku, jaki się zwłaszcza w uśmiechu i spójrzeniu Piusa IX maluje. Dopiéro malarz z Florencyi, nazwiskiem Ludwik *Bardi*, rozwiązał to trudne zadanie. Litografowany przezeń portret Papieża, naturalnéj wielkości, odznacza się uderzającém podobieństwem, tak rysów jak i wyrazu twarzy. Artysta podpisał pod nim słowa z Ewangelii, w języku łacińskim: *Fuit homo missus a Deo cui nomen erat Joannes*. (Był człowiek posłany od Boga któremu było imie Jan). Wiadomo, iż chrzestne imie Piusa IX jest Jan-Marya. Portret ten wystawiony na widok publiczny we wszystkich miastach włoskich, zyskuje ogólne pochwały, a z Florencyi donoszą, iż przed oknem sklepu, gdzie jest wywieszony, od rana do późnéj nocy niema prawie jednéj minuty, aby nie było tłumu zebranych widzów, co jest najlepszym dowodem uczuć, jakiemi mieszkańcy tego miasta i kraju przejęci są dla teraźniejszego Papieża.

— Tego lata, w okolicach Rzymu, pod przewodnictwem biegłego agronoma, P. Bertotti z Bolonii, probowano po raz piérwszy zasiewać ryż, którego dotąd uprawą zajmowała się wyłącznie Romania. Proba ta udała się najpomyślniéj; plon przewyższył wszelkie nadzieje, i przeto w roku następnym, ważna ta gałąź wiejskiego gospodarstwa, ma bydź tu rozwinięta na wielką stopę.

Hiszpania.

Madryt, 14 *października*.

Dzisiaj odbyło się posiedzenie Rady Ministrów; rozprawy długo się ciągnęły. W Radzie roztrząsano rzecz o amnestyi: nie wiadomo jeszcze co postanowiono. Pytanie to wynikło po zaślubinach. Powiadają, że Ministrowie nie są z sobą w téj mierze zgodni; jedni chcą ogłosić obszerną i zupełną amnestyą, drudzy żądają w niéj pewnych ograniczeń. Zapewniają, że Król Don Francisco z Assisu jest całkiem za zdaniem piérwszych.

— W jednéj z tutejszych gazet przedrukowano urzędowy artykuł o wjeździe Króla Józefa Bonaparte do Madrytu 23 stycznia 1809 roku, i z powszechném zadziwieniem ujrzano, że obecne urzędowe opisanie wjazdu Xiążąt Aumale i Montpensier, zgadza się prawie słowo w słowo z tym artykułem. W obudwóch opisuje się szeroko tenże sam nieskończony zapał narodu, a Król Józef zapewniał także, jak dzisiaj Xiąże Montpensier, że w piersiach jego bije serce hiszpańskie.

Portugalia.

W *Journal des Débats* piszą pod d. 21 października: Otrzymaliśmy dzisiaj wiadomości z Portugalii przez Anglią i Hiszpanią, dochodzące do 12 października, ale podług nich trudno jest sądzić o prawdziwym stanie tego kraju od czasu zaszłéj tam kontr-rewolucyi. W *Diario do Goberno*, pod d. 8 października ogłoszono następujący dekret: „Art. 1. Osobista wolność zawiesza się na trzydzieści dni od obecnéj daty. A zatém można będzie aresztować każdego bez processu. Art. 2. Przez tenże czas wstrzymuje się wydawanie gazet, zbiorowych pism peryodycznych i wszelkich dzieł drukowanych albo litografowanych, wyjąwszy literackie i uczone dzienniki, jako też gazetę *Diario do Goberno*.“— Prawie wszyscy Gubernatorowie prowincyi zostali usunieni i przedsięwzięto środki względem wychodzców hiszpańskich, którzy otrzymali rozkaz stawienia się przed zwierzchnością cywilną tego miejsca, gdzie zamieszkują. Rozbrojenie gwardyi narodowéj odbyło się bez żadnego oporu; prawie wszystka broń wydaną została w ręce zwierzchności: ci zaś, którzy ukryli oręż, ulegną surowéj karze. Ministeryum rozkazało utworzyć trzy bataliony dla utrzy-

чальствамъ; люди, скрывшіе оружіе, подвергнутся строгимъ наказаніямъ. Министерство приказало сформировать три баталіона для сохраненія безопасности въ Лиссабонѣ. Первый изъ этихъ баталіоновъ будетъ составленъ изъ всѣхъ чиновниковъ, имѣющихъ отъ осмнадцати до сорока лѣтъ отъ роду, и получающихъ, по какой бы то ни было должности, содержаніе отъ казны. Онъ будетъ называться баталіономъ публичныхъ чиновниковъ. Два другіе баталіона будутъ образованы изъ волонтеровъ, имѣющихъ также отъ осьмнадцати до сорока лѣтъ отъ роду, и представляющихъ достаточныя ручательства своимъ положеніемъ. Эти два баталіона будутъ называться баталіонами національныхъ коммерческихъ волонтеровъ — Англійскіе и Испанскіе корреспонденты совершенно противорѣчатъ другъ другу о положеніи дѣлъ въ сѣверныхъ провинціяхъ, гдѣ, въ послѣдніе три мѣсяца, произведены были большіе безпорядки и прогрессистскою и Мигелистскою инсурреціею. Военный пароходъ „Циклопсъ", привезшій въ Соутамтонъ, 17-го числа, Британскаго Посланника въ Португаліи, Лорда Говарда де Вальдена, и оставившій Лиссабонъ 12-го числа, сообщилъ *Times* нѣкоторыя подробности. Маркизъ Салданья и бывшій Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, Сеньоръ Родриго Фоника Магельесъ, сопровождали Британскаго Посланника до парохода, но оставались на кораблѣ очень недолго, потому что Маркизъ Салданья только что получилъ изъ Опорто телеграфическую депешу очень неблагопріятнаго содержанія о Королевскомъ намѣстникѣ, Герцогѣ Терсейрѣ. Въ ней сказано: „Герцогъ Терсейра посаженъ подъ арестъ. Новое Министерство не имѣетъ довѣрія націи." По другимъ извѣстіямъ, не менѣе неблагопріятнымъ, но не столь достовѣрнымъ, начальствовавшій войсками въ сѣверныхъ провинціяхъ, Графъ дасъ Антасъ, которому предлагали, въ такомъ случаѣ, если онъ покорится новому порядку вещей, титулъ Маркиза, отступилъ съ войсками въ Брагу, и провозгласилъ тамъ регентство отъ имени юнаго Принца Дона Педро старшаго сына Королевы. Въ *Clamor Publico*, отъ 15 го Октября извѣщаютъ, основываясь на одномъ письмѣ изъ Бадахоса, что крѣпости Эльвасъ и Кампо-Маіоръ, находящіяся между Тагомъ и Гвадіаною, объявили себя противъ новаго Министерства.

— Письмо изъ Лиссабона, отъ 3 Октября, сообщаетъ, что Эспартеро на дняхъ имѣетъ прибыть въ эту столицу, и что никому неизвѣстно, какъ наше правительство поступитъ съ бывшимъ Испанскимъ Регентомъ.

mania bezpieczeństwa w Lizbonie. Piérwszy składać się będzie ze wszystkich urzędników mających od 18—40 lat wieku, i pobierających w jakimkolwiek obowiązku płacę ze skarbu. Batalion ten nazywać się będzie batalionem publicznych urzędników. Dwa inne zostaną utworzone z ochotników, mających także od 18—40 lat wieku, a którzy przez swoje położenie w społeczności, dają rządowi dostateczną rękojmię. Obadwa te bataliony nazywać się będą batalionami narodowo handlowych ochotników. — Angielscy i hiszpańscy korrespondenci nie zgadzają się wcale z sobą co do stanu interessów w północnych prowincyach, gdzie w ostatnich trzech miesiącach zaszły były wielkie zaburzenia, w skutek powstania Progressistów i Miguelistów. — Wojenny parostatek *Cyclops*, który przywiózł do Southamptou, 17-go października, angielskiego Posła w Portugalii, Lorda Howarda de Walden, a opuścił Lizbonę 12 października, udzielił gazecie *Times* niektórych szczegółów. Margrabia Saldanha i były Minister spraw wewnętrznych, Segnor Rodrigo Fonika Mageldes, przeprowadzali angielskiego Posła na pokład okrętu *Cyklops*, ale nie długo na nim zabawili, gdyż Marg. Saldanha tylko co przedtém otrzymał z Oporto depeszę telegraficzną nader niepokojącéj treści o królewskim Namiestniku, Xięciu Terceira. Brzmi ona jak następuje: „Xiąże Terceira został uwięziony. Nowe ministerstwo nie posiada zaufania narodu." — Podług innych wiadomości, nie mniéj smutnych, ale nie tyle zasługujących na wiarę, dowodzący wojskami w prowincyach północnych, Hrabia das Antas, któremu rząd, w razie jeśli się podda nowemu porządkowi rzeczy, obiecał tytuł Margrabiego, cofnął się z wojskiem do Bragi i ogłosił tam regencyą w imieniu młodego Xięcia Don Pedra, starszego syna Królowej, mającego 9 lat wieku. W *Clamor-Publico*, pod d. 15 października donoszą, na zasadzie pewnego listu z Badajoz, że twierdze Elvas i Campo-Major, znajdujące się między Tagiem i Gwadyaną, oświadczyły się przeciwko nowemu gabinetowi.

— List z Lizbony, z d. 3 października donosi, że Espartero ma w tych dniach przybyć do téj stolicy, i że nikomu nie wiadomo, jak rząd nasz postąpi z dawnym Rejentem Hiszpanii.

Сѣв. Амер. Соед. Штаты.

Нью-Іоркъ, 20 Сентября.

Съ послѣднимъ кораблемъ, прибывшимъ изъ Мексики, получены чрезвычайно важныя и совершенно неожиданныя донесенія; Санта-Анна сбилъ маску, которую надѣлъ было для того, чтобы флотъ Соединенныхъ Штатовъ не препятствовалъ ему при выходѣ на берегъ въ Мексикѣ. Прибывъ въ свой загородный дворецъ при Жалаппѣ онъ издалъ манифестъ, въ которомъ нетолько объявляетъ кровопролитную войну Соединенныхъ Штатамъ, но обѣщаетъ еще возвратить Техасъ, который перешелъ къ нимъ. Но болѣе всего удивила всѣхъ злобная выходка въ этомъ манифестѣ противъ католическаго духовенства, „могущество и богатства коего, — какъ говоритъ, — пережили всѣ несчастія отечества." Санта-Анна обѣщаетъ уничтожить это могущество; вообще, въ актѣ этомъ онъ показалъ себя демагогомъ.

— Въ *New-York-Herald* сообщаютъ письмо изъ Вашингтона съ извѣстіемъ, что планъ кампаніи измѣненъ по повелѣнію высшаго начальства, и что войска направятся не на Монтерей, а на гавань Тампико.

Stany-Zjednoczone Ameryki Północnéj.

Nowy-York, 20 września.

Ostatni okręt przybyły z Mexyku przywiózł nowiny bardzo ważne i całkiem niespodziewane. Santa-Anna zrzucił maskę, którą był przywdział dla tego, ażeby flota Stanów-Zjednoczonych nie przeszkodziła mu wrócić do Mexyku. Przybywszy do swojéj willi pod Jallappą, wydał manifest, w którym nie tylko zapowiada zaciętą wojnę Stanom, ale nadto przyrzeka odzyskać Texas, który się do nich przyłączył. Lecz co bardziéj jeszcze wszystkich zadziwiło, to jawne wystąpienie nowego Prezydenta w tym manifeście przeciw Katolickiemu duchowieństwu, „którego potęga i bogactwa, jak mówi, przeżyły wszystkie klęski ojczyzny." Santa Anna zapowiada zniesienie téj potęgi; i w ogólności, w całym tym akcie okazuje się najzapaleńszym demagogiem.

— W *New-York-Herald* umieszczono list z Washingtonu z wiadomością, że plan kampanii wojsk amerykańskich został zmieniony w skutek rozkazu wyższéj zwierzchności, i że te udadzą się nie na Monterey ale ku portowi Tampiko.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Глюксберга — Поч. позвол. 29-го Октября 1846 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.